

materials and the main ideas. This finding makes us think about the importance of teachers in supporting and motivating students' work and also encouraging reading practice in ESP for law students.

Therefore, students of law must learn specific skills as they develop their careers, such as the ability to argue, discuss, analyze, or defend their viewpoints based on their own experience or knowledge. The ESP methodology provides students with the appropriate conditions for carrying out these processes through different reading activities. At the same time, acquiring a specialized vocabulary (which is a relevant tool for reading, writing, and speaking) makes students feel self-confident and motivated not only in their own learning process but also in their use of the English language.

Список використаних посилань:

1. <https://cyberleninka.ru/article/n/english-for-law-university-students-at-the-epoch-of-global-cultural-and-professional-communication>. Електронний ресурс. Дата звернення: 15. 10. 2019.

2. Hutchinson, T. & Waters, A. (2009). English for specific purposes: A learner-centred approach. Cambridge: Cambridge University Press.

Мохоньок З. А. Англійська мова спеціального призначення (ESP) як ефективна методика навчання студентів-юристів

Автор акцентує увагу на нагальній ситуації, що постала перед спеціалістами із різних галузей: через швидку глобалізацію студенти та фахівці повинні вивчати англійську мову (як одну з найрозповсюдженіших у світі), щоб бути конкурентоспроможними у навчанні чи кар'єрі. Наразі вивчення англійської мови спеціального призначення (для студентів-юристів зокрема) набуло неабиякої актуальності, адже незнання спеціальної юридичної термінології є перешкодою для ефективного спілкування іноземною мовою. Саме тому слід приділяти більше уваги вивченню словникового запасу. Комунікативний підхід в ESP для студентів-юристів базується на ідеї, коли вивчення мови успішно відбувається через «живе» мовлення, тобто студенти залучаються до реального спілкування. ESP для студентів-юристів – це підхід до викладання мови, в якому всі рішення щодо змісту та методу ґрунтуються на причині навчання студента, тобто на вивченні спеціальної професійної лексики. Такий підхід – це ефективний спосіб навчання майбутніх юристів, вдалого підбору навчальних матеріалів та структурування освітнього процесу.

УДК 340. 113. 1

Василь Миколайович ПИВОВАРОВ,

доцент кафедри культурології Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кандидат філологічних наук, доцент

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9642-3611>

МОВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИПУСКНИКА ЗВО З ПРАВА

Актуальність. На сучасному етапі розвитку суспільства вагомим фактором інноваційного розвитку держави є модернізація системи вищої освіти у напрямі

підготовки конкурентоспроможних випускників, зокрема з права, здатних до сприйняття євроінтеграційних процесів. Реалізація Державної національної програми «Освіта (Україна XXI століття)» передбачає підвищення рівня професійної підготовки майбутнього фахівця правника, яка визначається сформованістю його мовної компетентності.

Виклад основного матеріалу. Запровадження компетентнісного підходу до навчання є пріоритетним завданням вищої освіти. Випускники ЗВО (заклад вищої освіти) з права мають застосовувати отримані знання в різних життєвих і професійних ситуаціях, на практиці, у контактах із представниками свого фаху та іншими особами.

Сучасний етап розвитку вітчизняної вищої освіти характеризується реалізацією компетентнісного підходу (2), зокрема через формування професійної мовленнєвої культури щодо вимог знання державної та іноземних мов. Для розв'язання цього завдання закономірним є пошук нових рішень у сфері професійної мовленнєвої культури випускника ЗВО з права. Отже, виникає потреба у створенні й впровадженні такої системи, яка оптимізує зміст організації та управління процесом формування професійного мовлення.

Сучасні теорії й принципи фахово орієнтованої сутності мовленнєвої діяльності спеціаліста з права вважається одним із компонентів його професійної компетентності.

Актуалізація питання посилена Ратифікацією в Україні Угоди про асоціацію з ЄС (16 вересня 2014 р.) (3), новою редакцією Закону України «Про вищу освіту» (2), прийняттям і подальшим розвитком положень Національної рамки кваліфікацій (Постанова КМУ № 1341 від 23. 11. 2011 зі змінами) (1), які схарактеризовані в інтегральну компетентність як динамічну комбінацію знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і цивільних якостей, морально-етичних цінностей, які визначають здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти., знанням державної мови та правильним використанням її в усному та писемному спілкуванні.

Нова редакція українського правопису (5) кодифікує українську мову в соціолінгвістичному контексті. Отже, випускники ЗВО з права мають продемонструвати свої знання змін для підтвердження мовної компетентності. Важливо звернути увагу на переміни, наприклад, передавання звука [j] відповідно до вимови іншомовного слова буквою *й*, а в складі звукосполучень [je], [ji], [ju], [ja] буквами *є, ї, ю, я*, що стосується, зокрема, імен та прізвищ, які часто використовуються у праві. Зміни стосуються написання слів разом: *віцепрезидент, ексміністр, вебсайт* тощо, знання цього сприятиме демонструванню мовної компетентності фахівця з права. Відбулися зміни у написанні слів: *пів аркуша, пів міста, пів Європи*, але: *півáркуш, південь, півzáхист, півколо*, та ін., що також слід враховувати у професійній діяльності правника.

Цією модернізацією передбачено реалізацію принципів гуманізації вищої освіти, її демократизації, переорієнтацію процесу навчання на розвиток особистості випускника ЗВО з права, формування його професійних і мовних компетентностей.

Аналізу сучасної теорії та практики мовленнєвої підготовки випускників ЗВО дає змогу стверджувати, що відбувається розвиток теоретичних засад

формування у студентів мовленнєвої компетентності. Враховуючи зміни в українському правописі, потрібно шукати нові рішення у формуванні професійної мовної компетентності майбутніх спеціалістів з права, вдосконалювати механізми, які регулюють якість їх мовленнєвої діяльності. Нагальним є створення такої системи у ЗВО, яка оптимізує зміст організації та управління процесом формування професійного мовлення.

Висновок. Фахівці з права позитивно сприймають вимоги Національної рамки кваліфікацій та освітнього законодавства. Удосконалення мовної компетентності в системі правової освіти посідає особливе місце зважаючи на універсальну потребу відповідного володіння державною мовою всіма випускниками ЗВО з права, адже досконале володіння українською мовою, високий рівень мовленнєвої культури – невіддільна складова характеристики особи з вищою освітою.

Список бібліографічних посилань:

1. Національна рамка кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1341 {Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 509 від 12. 06. 2019}. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF> (дата звернення: 24. 12. 2019).
2. Пивоваров В. М. Інноваційні складові впровадження компетентісного підходу у навчальний процес. *Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку*: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. (Харків, 21 березня 2014 р.). Харків: НДІ ПЗІР, 2014. С. 153–158.
3. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1678-18> (дата звернення: 10. 01. 2020).
4. Про вищу освіту. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004). Із змінами, внесеними згідно із Законами № 76-VIII від 28. 12. 2014, ВВР. URL: Про вищу освіту Ред. від 01. 01. 2019. URL: <https://zakon.help/law/1556-VII/edition01.01.2019/> (дата звернення: 11. 01. 2020).
5. УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИС: Постанова КМУ № 437 від 22 травня 2019 р. спільним рішенням Президії НАН України (протокол № 22/10 від 24 жовтня 2018 р.) і Колегії Міністерства освіти і науки України (протокол № 10/4-13 від 24 жовтня 2018 р.) ЗАТВЕРДЖЕНО Українською національною комісією з питань правопису (протокол № 5 від 22 жовтня 2018 р.). URL: [https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna %20serednya/%202019.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna_%20serednya/%202019.pdf) (дата звернення: 05.01.2020).